

Lydos lietuvių darbai ir šventės

Nijolė Balčiūnienė. *Ilgametė „Vilnijos“ draugijos pirmininko pavaduotoja Nijolė Balčiūnienė už tautinių vertybių, lietuviybės Pietryčių Lietuvoje ir etninės lietuvių žemės puoselėjimą apdovanota Karininko kryžiaus ordinu „Už nuopelnus Lietuvai“.*

Daugelį metų stebiu etninių žemių lietuvius Baltarusijoje, aplankau juos ir padedu. Netoli Lietuvos valstybės sienos tūkstančius metų gyvenantys lietuviai dainuoja, kalba paribio lietuvių šnektomis. Šiuo metu oficialiai įregistruotos veikia Breslaujos, Gervėčių, Lydos, Gardino, Peleos ir Rodūnės lietuvių bendruomenės. Kiekviena jų turi savų džiaugsmų, rūpesčių, yra skirtingos ir kartu panašios. Daug pastangų reikėjo įdėti lietuviybės išlaikymui, bendruomenių, lituanistinių mokyklų steigimui.

Už poros metų Lydos lietuvių bendruomenė „Rūta“ minės bendruomenės 20-metį, pirmieji lituanistinės mokyklos moksleiviai sekmadieniais ateina su savo vaikais. Bendruomenei ir mokyklėlei nuo pirmųjų dienų vadovauja nepailstančioji Marina Stakutytė-Mitiukevič. Ji augo kartu su bendruomene, mokėsi, kėlė kvalifikaciją. Per tą laiką Marina baigė Vilniaus edukologijos universitetą, gilinosi į lietuvių bei gudų kalbų filologiją. Šiuo metu ji ne tik veda pamokas lietuvių sekmadieninėje mokykloje, bet ir dėsto lietuvių kalbą Lydos miesto 4-ojoje vidurinėje mokykloje.

Ypač draugiškai santykiai susiklostė su šios muzikinės pakraipos mokyklos vadovais, mokytojais. Daugelį metų joje vyko sekmadieninės mokyklos pamokos, bendruomenės renginiai, susibūrimai. Pamenu, kai į bendruomenės šventę nuvykdavau kartu su folkloro kolektyvu iš Vilniaus, mokyklos aktų salė būdavo pilnutėlė, kartu su lietuviais dainuodavo ir šokdavo 4-osios vidurinės mokyklos mokytojai, vaikai ir tėveliai. Šios mokyklos muzikos mokytojas, lietuvių bendruomenės narys Viktoras Chlebovičius įkūrė muzikinę kapelą „Rūta“, kuri

dalyvauja įvairiuose Lydos miesto šventiniuose renginiuose, tautinių mažumų festivaliuose. Kiek vėliau dainorėlės susibūrė į ansamblį „Aušra“. Ypač suaktyvėjo bendruomenės ir sekmadieninės mokyklos kultūrinė veikla, kai pradėjo mokytojauti žinomas etnomuzikologas, bandonistas iš Vilniaus Arvydas Kirda, kuris daugybę metų puoselėjo etninę kultūrą Rimdžiūnuose. Tenka tik apgailestauti, kad šiuo metu nėra tinkamų sąlygų ypač reikalingiems tradicinio folkloro specialistams, kurie mokytų vaikus senolių dainų, šokių, papročių.

Talentų vakare sublizgėjo Punsko armonikininkai

Lydos lietuviai apsidžiaugė, kai šią vasarą buvo pakviesti į Etninės kultūros draugijos organizuojamą tradicinių šokių stovyklą prie Dubysos. Į ją vyko Marina ir Viktoras kartu su sekmadieninės mokyklos vaikais. Džiugu, kad stovykloje prie Dubysos taip pat dalyvavo Punsko lietuvių folkloro ansamblio „Alna“ atstovai, vadovas Vytautas Batvinskas. Kartu su šimtais stovyklautojų griežė, šoko, dainavo aktyvūs Lenkijos lietuvių etninės kultūros draugijos nariai armonikininkai Vytautai, smuikininkė Alicija ir šokių specialistė Edita. Kartu su tradicinio folkloro žinovais Lydos ir Punsko lietuviai gilino dainavimo, kankliavimo įgūdžius, mokėsi senovinių šokių, ratelių, žaidimų. Kelionės ir maitinimo išlaidas apmokėjo privatūs rėmėjai bei „Vilnijos“ draugija.

Mokosi kankliuoti Lydos sekmadieninės mokyklos mokytojas Viktoras, dvi mokinės ir mokytoja

Bendruomenės ir lituanistinės mokyklos, kurių veiklą remia Švietimo ir mokslo bei Užsienio reikalų ministerijos, darbai įvairūs ir prasmingi. Sekmadieninę mokyklą lanko 40 įvairaus amžiaus moksleivių, kuriuos moko mokyklos vedėja Marina, mokytoja Liucija Martinkevič, Irina Korčevskaja. Vasarą bendruomenė pati organizavo dieninę vaikų stovyklą Lydoje, o vienas vaikas dalyvavo stovykloje Lietuvių namuose Vilniuje. Šiuos ir kitus kultūrinius renginius parėmė Tautos fondas Lietuvoje. Šiais metais Lydos lietuviai organizavo dvi ekskursijas į Lietuvą, o ypač pamėgo Varėnoje vykstančią Grybų šventę. Smagu klausytis tų pačių dzūkiškų dainų, kurias atlikdavo Lydos, Pelesos, Rodūnės, Nočios senoliai.

Lydos lietuviai ekskursijoje Liškiavoje

Noriu pasidžiaugti ypač nuoširdžia Gardino generalinio konsulo Genadijaus Mackelio ir ilgamete visų konsulato darbuotojų pagalba Lydos, Gardino, Pelesos Lietuvių Bendruomenėms. Jie greičiausiai atskuba į pagalbą, dalyvauja beveik visuose renginiuose, šią vasarą organizavo Laimutės Dambrauskienės paveikslų parodą Lydos kultūros namuose. Lietuvos ambasada Minske kasmet pakviečia Kalėdų, Velykų proga. Lietuvos Respublikos Prezidentė jau pakvietė Baltarusijos Lietuvių Bendruomenės gruodžio mėnesį dalyvauti Kalėdų eglutės šventėje.

Nijolės Balčiūnienės nuotr.

Straipsnis spausdinta žurnale „Pasaulio lietuvis“, 2016 m. lapkritis 9/551

pasauliolietuvis.lt

Mielai pasidalysime svetainėje ir žurnale skelbiamais tekstais ir nuotraukomis, tik prašome nurodyti informacijos šaltinį ir autorius.

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

